

ALEXANDER MACEDÓNSKY

- Po peloponézskej vojne boli grécke mestské štáty vyčerpané a oslabené. To využil kráľ **Filip II. Macedónsky** a v roku 323 p.n.l. dobyl grécke mestské štáty a prinútil ich vytvoriť spolok pod jeho vedením.
- Alexander III. Macedónsky sa narodil na kráľovskom dvore v Pelle roku 356 p.n.l. ako syn a následník macedónskeho kráľa Filipa II. a jeho ženy Olympie. Od roku 342 bol jeho vychovávateľom jeden z najvýznamnejších antických filozofov, **Aristoteles**.
- V roku 338 mu otec ako osemnásťročnému zveril útočné krídlo proti spolku Helénov, ktorí sa postavili proti jeho mocenským snahám.
- **Filipa v roku 336 p.n.l. zavraždili a vlády sa ujal Alexander.** V roku 335 sa dal na celohelénskom kongrese v Korinte menovať za stratéga.
- Potom prekročil Dunaj, podrobil si Trákov, neskôr Ilýrov v Albánsku. Nečakane sa obrátil späť na juh a dobyl **Téby** - centrum protimacedónskeho odporu. Obyvateľov predal do otroctva.
- Roku 334 p.n.l. dvadsaťdvaročný Alexander zveril Macedónsko panovníckej rade a prekročil so 40 000 pešiakmi a 5 000 jazdcami Helespont.
- Oslobodil grécke mestá v Jónii, kde ustanovil demokratické vlády. Dal sa na pochod do vnútrozemia a v Gordii **rozlúštil záhadu gordického uzla**.
- V legendárnej bitke pri meste Issos porazil perzské vojsko kráľa Dareia III. napriek početnej prevahe protivníka.
- Alexandrovým najbližším cieľom bol Egypt, prenikol do Egypta až do Lýbijskej púšte ku chrámu Amona.
- Egypťskí kňazi ho pomenovali "božím synom", titulom, ktorý bol vyhradený len faraónom.
- **Roku 331 p.n.l. založil nové hlavné mesto Alexandriu, ktoré sa stalo oporným bodom helenistickej kultúry.**
- Výprava proti Perzii sa mohla považovať za skončenú a od tej chvíle mu dejiny udelili titul „Veľký“.
- **Jeho plány však v roku 323 p.n.l. náhle prerušila smrť.** Alexander Veľký zomiera nečakane vo veku 33 rokov na horúčkovité ochorenie, možno maláriu alebo zápal pľúc. Neurčil svojho nástupcu a jeho ríša sa stala obeťou priateľov a vojvodcov nebohého kráľa- diadochov, ktorí si porozdeľovali územia a provincie, pozakladali rôzne kráľovstvá, ktoré sa potom stali korisťou silnejších susedov.

Význam Alexandrových výprav:

- Alexandrovi sa dostalo gréckej výchovy, preto sa sám považoval za Gréka. V podmanených krajinách podporoval šírenie gréčtiny, vzdelanosť a umenie.
- Gréci preberali poznatky a spôsob života podrobených krajín. Vzájomným pôsobením týchto kultúr vznikla helenistická kultúra a nové štáty Alexandrovej ríše sa označujú ako helenistické štáty.
- Alexander zakladal nové mestá v Grécku, Egypte a Indii – medzi nimi boli mnohé pomenované ako Alexandria.